

INVESTICIJA GEOLOŠKEGA ZAVODA

Odprava ozkega grla

Na nekdanjem letališču v Mostah so pričeli graditi prostore za 13 delavnic, ki bodo nared do leta 1982

Nedavno so predstavniki vseh šestih temeljnih organizacij Geološkega zavoda po dolgotrajnih pripravah in usklajevanjih podpisali samoupravni sporazum o skupni naložbi v izgradnjo objekta delavnice in skladišč Geološkega zavoda Ljubljana. Izgradnja tega objekta, v skupni vrednosti 174.000.000 din predstavlja največjo investicijo Geološkega zavoda, načrtovano za srednjeročno plansko obdobje 1976 - 1980.

S pripravami na gradnjo je Geološki zavod začel že leta 1972, ko so ugotovili potrebo po razširitvi prostorov za popravila ter izdelavo rezervnih delov kot tudi za skladiščenje. Geološki zavod, ki je eden izmed nosilcev razvoja na energetskem, surovinskem in infrastrukturnem področju SR Slovenije, zaradi specifičnosti dela in tehnologije nujno potrebuje lasten remont strojev in naprav. Celoten remont, kot tudi proizvodnjo specifičnega pribora za vrtnje (krone, glave, dleta, vrtna niša itd.) in vrtnih strojev (J-600) izvaja

GZL v tem času v utesnjenih in neustrezno opremljenih prostorih na Dimičevi 16. V nekaj letih iskanja lokacij ter pripravljanih del je stiska postala že skorajda nevzdržna. Sedanja površina za popravila in proizvodnjo delov in naprav znaša le 800 m² higienskimi in tehničnimi zahtevam dela, saj je potrebno skrbeti za normalno obratovanje preko 200 pogonskih strojev, preko 100 vrtnih garnitur, 100 kompresorjev, črpalk ter spremljajoče opreme, kot so kamioni vlačilci itd.

Z novim objektom 6000 m² pokritih površin, ki bodo do konca leta 1981 zgrajene v coni MP 3/5 občina Ljubljana-Moste-Polje (na bivšem letališču) bo Geološki zavod uresničil več svojih življenjsko pomembnih ciljev:

1. pridobil bo ustrezne, nujno potrebne delavnice prostore, ter s tem odpravil največje ozko grlo v poslovanju. Povečane bodo kapacitete, zmanjšani zastoji ter podani pogoji za realizacijo raziskovalnih vrtnj;
2. zmanjšana bo potreba po

uvozu opreme, saj bo podaljšana življenjska doba naprav, prav tako pa bo dana možnost za izvajanje popravil, ki sedaj poteka v tujini;

3. povečane bodo kapacitete za novo proizvodnjo vrtnih opreme in rezervnih delov. GZL je že sedaj eden glavnih proizvajalcev vrtnih opreme v Jugoslaviji, potrebe pa so daleč večje od možnosti;

4. GZL bo s tem lahko v urejenih pogojih pripravil dokumentacijski center in skladišče geoloških jeder vseh geoloških raziskav v Sloveniji. Raziskovalna skupnost Slovenije, Univerza E. Kardelja in Republiški komite za raziskovalno delo, so zbrali GZL, da pripravi predlog sistema dokumentacije raziskovanja na področju geologije in geomehanike;

5. zmanjšana bo količina žalog potrebnih za normalno poslovanje;

6. z novimi prostori bodo zagotovljeni normalni pogoji delavcem;

7. izboljšano bo izobraževanje deficitarnih kadrov strojne in vrtnske stroke;

8. dobili bodo prvo specializirano delavnico za popravila bagrov in težkih vrtnih garnitur v Sloveniji.

Izgradnja tega objekta se je tako postavila pred kolektiv GZL kot »conditio sine qua non«² nadaljnega razvoja, ki pa je po že predvidenih projekcijah v republiških in občinskih dokumentih do leta 1985 zelo intenziven. Tako bomo v aprilu zasadili prvo lopato za postavitve hale v izmeri 85 x 71 metrov, v kateri bodo tekla tri žerjavne proge od 5-20 t, ter še ena dodatna enotonska. Po izjemno podrobnem investicijskem elaboratu je predvideno 13 delavnic, skladišče sredstev, rezervnih delov in potrebne materiala, ter celotni spremljevalni del (zaklonišče, toplotna postaja, garderobe, sanitarije, pisarne, jedilnica, prostor za civilno zaščito, vartarnica, plinski terminali itd.). Izvajalec del je SGP Grosuplje, hala bo montažnega tipa. V objektu bo telefonska centrala, teleprinterska linija in pristop na računalniški terminal. Delo bo potekalo v dveh izmenah, zaposleno bo preko 200 delavcev.

Pri izgradnji tega objekta sodelujejo Ljubljanska banka, Rudar Zagreb, Republiška raziskovalna skupnost, Mostovna Ljubljana, Vegrad Velenje in vse temeljne organizacije Geološkega zavoda Ljubljana. Začetek redne proizvodnje je predviden za 1. 1. 1982.

GORAZD RAČIČ

Nova smučišča na Veliki planini

Okrog 10. maja bo ustanovna skupščina interesne skupnosti rekreacijsko-turističnega centra

Prostrana Velika planina, katere značilnost so poleg naravne lepote tudi številne planšarske kočice, je ob bolj ali manj hitrem razvoju slovenskih rekreacijsko turističnih centrov ostala nekoliko v ozadju, čeprav ni mogoče trditi, da interesov za njen hitrejši rekreacijsko turistični razvoj ni bilo. Očitno pa so bili nekaj let ti interesi preveč tihi. Najbrž tudi zato, ker gospodarjenje v tozdu Hoteli in žičnice Kamnik, ki upravlja žičniški sistem in gostinski objekt Šimnovec na Veliki Planini, ni bilo najuspešnejše.

Prav gospodarske težave v tem tozdu pa so zbudile razmišljanja in pobude o tem, kako bi Veliko planino približali delovnim ljudem in občanom in jim seveda omogočili čimboljše možnosti za rekreacijo in sprostitve. Zato so v kamniški občini skupaj z delovno organizacijo Golfurist, v sklopu katere posluje kamniški tozd Hoteli in žičnice, najprej pripravili sanacijski program za to temeljno organizacijo, ki bo odpravil slabosti v gospodarjenju. Hkrati pa zasnovali materialno ne pretirano razkošen, vendar učinkovit program razvoja turistične ponudbe na Veliki planini. Na osnovi tega programa naj bi se združeno delo širšega ljubljanskega območja, ki ima na Veliki planini preko sto počitniških hišic, odločalo o skupnih vlaganjih za nadaljnji razvoj turistično rekreacijske ponudbe na Veliki planini. Seveda na osnovi sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti rekreacijsko turističnega centra Velika planina.

Predlagani program razvoja turistične ponudbe na Veliki planini je seveda mogoče v javni razpravi - zaključila naj bi se do konca tega meseca, ustanovna skupščina interesne skupnosti pa naj bi bila v začetku maja - še dopolniti in izboljšati. V oblikovanem programu so namreč zajete le tiste najnujnejše naložbe, ki bodo omogočile izpolnitev turistične ponudbe in povečanje zmogljivosti. Za kratkoročno obdobje so načrtovane naložbe za obnovo gondolske žičnice in sedežnice, vključno s postavitvijo vmesne postaje na Zelenem robu in vlečnice Purman. Obnoviti bi bilo potrebno tudi gostinske objekte na Veliki planini: urediti naj bi bife v Tih dolini, obnovili gostišče na Zelenem robu ter gostišče Šimnovec. Za uresničitev tega dela programa bo potrebnih dvanaest milijonov novih dinarjev.

Za nekoliko dolgoročneje obdobje pa program vsebuje nekaj novih naložb: postavitve dvosedežnice na Koritnem vrhu, vlečnice Za plečem in vlečnice Tih 12 ter dopolnitev strojne opreme. Za ta del programa bo potrebnih osemindeset milijonov dinarjev.

S takimi naložbami se ne bi le povečale zmogljivosti Velike planine od sedanjih tri tisoč oseb na uro na skoraj osem tisoč oseb, ampak program obeta praktično vse možnosti za zimsko in poletno rekreacijo. S takimi vlaganji bi namreč na Veliki planini smučišča omogočala smučanje tako otrokom in začetnikom kot najbolj večjim smučarjem in tudi tekačem, saj so pogoji za ureditev takšnih prog na Veliki planini skoraj idealni. O poletnem turizmu na Veliki planini pa skoraj ni treba izgubljati besed. Kdor je vsaj enkrat zašel na Veliko planino poleti in je znal prisluhniti odzvanjanju kravjih zvoncov, prijetni domači besedi planšarjev in poskusil njihove mlečne dobrote, se na Veliko planino gotovo še vrača.

ODPRTA VRATA

Inštituta za varilstvo

Inštitut za varilstvo, Ljubljana, Ptujaka 19 organizira v sodelovanju z Raziskovalno skupnostjo občine Ljubljana-Bežigrad dne 26. aprila 1980 akcijo pod naslovom »obisk občanov v Inštitutu«. Pod strokovnim vodstvom Inštituta bo zagotovljen občanom ogled dejavnosti Inštituta in prikazane demonstracije novjših postopkov varjenja in sorodnih tehnik. Občani bodo dobili informacije o možnostih strokovnega izobraževanja za varilce, tehnike, inženirje pa tudi za uporabo varjenja za družinske potrebe, npr. razna popravila, izdelava nezahtevnih predmetov in konstrukcij.

Vabljeni so vsi občani, ki se zanimajo za tovrstno dejavnost. Zbirališče bo ob 9.00 uri pred inštitutom.

»JEDRO«² V VJESNIKU

Posebno glasilo za delavce v ZRN

Informiranje v Geološkem zavodu Ljubljane, kjer je zaposlenih okoli 2.600 delavcev in strokovnjakov na delovnih mestih po vsem svetu, ni posebno lahka naloga.

Povejmo samo, da v Zvezni republiki Nemčiji, na območju ki je prostorsko približno enako Sloveniji, dela na mnogih delovnih mestih okrog 900 delavcev. Ti delavci so prišli v GZL predvsem iz drugih republik in pokrajin in v kratkem času niso imeli ne časa, ne možnosti, da bi se naučili slovenskega jezika. Zato so se v GZL odločili, da bodo poleg rednih informativnih edicij, to je štirinajstrednevnega »INFORMATIVNEGA BILTENA«² in internega glasila »JEDRO«, ki ju izdajajo v slovenskem jeziku, pripravljali še posebne mesečne informacije v srbohrvaščini, namenjene predvsem delavcem, ki delajo v Zvezni republiki Nemčiji. »INFORMATIVNI BILTEN«² v srbohrvaščini izhaja mesečno, pred dnevi pa je izšla že druga številka »JEDRA«² kot priloga inozemske izdaje »VJESNIKA«, v kateri GZL obvešča in informira svoje delavce v ZRN. Odziv, kot zatrjujejo v uredniškem odboru, je neverjeten. »Mislimo,«² je dejal eden izmed članov uredniškega odbora »da smo šele na ta način uspeli vzbuditi zanimanje naših delavcev v tujini za informiranje. Pošiljajo nam pisma, razna vprašanja, čestitke in pohvale in dobrovoljno želje za čimbolj uspešno skupna prizadevanja. S tem, da smo hkrati odkupili za vsakega delavca v ZRN še izdajo inozemskega »VJESNIKA«, v kateri je naša priloga, smo omogočili našim delavcem, da dobijo veliko informacij iz cele Jugoslavije.«

To potezo Geološkega zavoda Ljubljana velja vsekakor pozdraviti, ne zaradi sredstev, ki gotovo niso majhna, temveč predvsem zaradi pomena informiranja, ki se ga v zavodu zavedajo.

RESOLUCIJA JE STROGA

Nam bo zaposlovanje ušlo iz rok?

Za Bežigradom lahko letos zaposlimo 638 novih delavcev v gospodarstvu in 93 v družbenih dejavnostih

V resoluciji o izvajanju družbenega plana občine Bežigrad smo zapisali, da se število vseh zaposlenih letos, v primerjavi z lanskim letom, ne bo povečalo za več kot 2,2 odstotka, s pristavkom, da bo mogoče v dejavnostih izven proizvodnje, v trgovinskih organizacijah na debelo, ter zunanjetrgovinskih organizacijah povečati število zaposlenih le zaradi novih investicij.

Tudi dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka je posredno posegel na področje zaposlovanja, tako da je omejil rast sredstev za osebne dohode.

Predvidena bilanca zaposlovanja v letu 1980, ki se je znašla pred člani izvršnega sveta na nedavni seji, govori o tem, da naj bi se z 1,7 odstotnim povečanjem zaposlenih v bežigradski občini držali določil resolucije. Toda, eno so želje in številke na papirju skupaj s predvidevanji, drugo pa živa resnica!

In kakšna je resnica? Preprosto takšna, da povpraševanje po delovni sili nenehno narašča in bo zdaj, zdaj pljusnilo čez resolucijske okvire. Resnica bo popolnoma druga, da se organizacije združenege dela v bežigradski občini ne bodo posluževale vseh mogočih zvižaj, kako bi preliščili izvršni svet in

mimo vseh resolucijskih določil zaposlili nove delavce. V tem so ljudje iz kadrovskih služb poslali pravi umetniki, saj s premeštvami, reorganizacijami, prikazovanjem novozaposlenih kot že nekaj časih zaposlenih njihovi fantaziji ni konec. Vrh tega pa na mizo izvršnega sveta kar naprej dežujejo vloge za prekoračitve resolucijskih določil o zaposlovanju. To je ena plat medalje.

Povsem nekaj drugega pa je, in o tem so člani občinskega sveta na zadnji seji največ razpravljali, kako zajemati številčne podatke o zaposlenih. Eden od načinov je organizacijski, drugi vsekakor bolj točen in ugoden pa teritorialni, s točnim upoštevanjem fizičnega števila zaposlenih. Primer: DE Elma je za prosila izvršni svet, da pristane na zaposlitev oskrbnika počitniškega doma v Bašaniji. Pri tem se samo ob sebi vsiljuje vprašanje, kam pritišeti tega delavca. Če bi upoštevali organizacijski princip bi morali obremeniti zaposlitveno bilanco naše občine, po teritorialnem principu pa tega delavca v naši občini fizično ni in torej ne more vplivati na povečevanje odstotka zaposlenih.

Kakorkoli že, izvršniki so bili mnenja, naj v naši občini nikakor ne bi prekoračili resolucijskega določila o 2,2 odstotnem povečanju

novi zaposlenih, kar v absolutnem številu pomeni 638 novih delavcev v gospodarstvu in 93 v družbenih dejavnostih - po organizacijskem principu.

Ob tem so se kar sami ob sebi porajali dvomi, če bo vse to res mogoče. Morda bi bilo celo mogoče, kljub poplavi novih vlog za soglasja o zaposlovanju, če ne bi bilo Elektrotehničnega Digitala, ki je letos in bo še v prihodnjih letih največji občinski zaposlovalec, saj samo za letos predvideva 194 novo zaposlenih, do konca leta 1985 pa kar 1300. Res je tudi, da vsi ti novo zaposleni ne bodo delali v Ljubljani, pač pa tudi v Beogradu, Zagrebu, Skopju in še kje. Prav Digital je primer, ko bi kazalo nazdraviti teritorialnemu principu, saj bi se, upoštevaje zgolj število fizično prisotnih delavcev v bežigradski občini, nemara celo lahko izognili neljubemu kršenju resolucije. Zato pripravljiva oddelek za gospodarstvo zaposlitveno bilanco po čistem teritorialnem principu.

Če bi izvršni svet preveč popuščal raznim prošnjam in moledovanjem po novo zaposlenih, bi s tem na široko odprl vrata za kršitve resolucije. Po drugi strani je tudi res, da je nemalo vprašanj, ki jim tega ne bi kazalo kratiti. Gre za zaposlovanje študentov, ki jih kar tako ne moreš vreči na cesto, če si jih že za svoj denar izbral, pa pripravnikov in še koga. Potrebno bo torej veliko previdnosti in močnosti.

TADEJ BRATOK

KIDRIČEVE NAGRADE

Trije nagrajenci iz sozd Astra

11. aprila so v skupščini SR Slovenije ob prisotnosti najvišjih predstavnikov družbenopolitičnega življenja, znanstvenih ustanov in združenega dela SRS podelili tradicionalne Kidričeve nagrade, nagrade sklada Borisa Kidriča in nagrade za izume in izpopolnitve. Slavnostni govornik je bil Milan Kučan, predsednik skupščine SRS. Kučan je v svojem govoru orisal pomen in vlogo podeljevanja teh nagrad, vlogo znanosti in naši družbi, povezovanja znanosti in združenega dela z namenom povečanja produktivnosti in gospodarske uspešnosti. Opozoril je tudi na to, da smo v preteklosti posvetili premalo pozornosti raziskavam naravnih bogastev ter njihovega smotrnejšemu izkoriščanju, kar pa bo potrebno opredeliti v dogovorih o temeljnih planov in v sporazumih. Ena izmed osrednjih družbenih nalog ta čas je, da se na podlagi skupnih interesov, tesneje in še bolj ustvarjalno povežeta znanost in praksa, znanstvenim ustanovam in strokovnim službam ter de-

lavcem v njih pa zagotovi - kot delu ustvarjalnih demokratičnih sil v našem političnem sistemu - takšno mesto, da bodo lahko v njem učinkovito vplivali na vse dejavnike družbenega odločanja in za odločitve tudi prevzemali svojo, torej predvsem strokovni del odgovornosti. Nagrajencem je čestital, po tem pa je predsednica upravnega odbora sklada Borisa Kidriča dr. Aleksandra Kornhauser podelila nagrade.

Kidričevih nagrajencev je bilo 6, prejeli pa so jih: prof. dr. Gorazd Kušej, prof. dr. Stojan Pretnar, prof. dr. Jože Silvnik, ravno dan pred podelitvijo umrl prof. dr. Andrej Ažman, prof. dr. Radislav Pavlič in prof. dr. Anton Ramovš. Podeljenih je bilo tudi 17 nagrad sklada Borisa Kidriča in 23. nagrad za izume in izpopolnitve.

Tako so trije delavci iz TOK-a Iliraka Bistrica, ki je v sklopu sozda Astra, prejeli nagrade za izume in izpopolnitve: Mirjam Derenčin,

France Lipot in Franc Raspor-vač dipl. ing. Omenjeni trije so prejeli nagrade skupno s še šestimi znanstveniki z inštituta Jožef Stefan iz Ljubljane in sicer za izuma: »Postopek za pravo stabilnega surovega pektinoličnega preparata iz fermentacijske brozge Aspergillus niger«² ter za »Postopek za pravo surovega preparata proteoliz in pektinaz iz fermentacijske brozge Aspergillus niger.«² Nagrade so utemeljene z naslednjim: gre za izdelan postopek izolacije encimskih preparatov proteoliz in pektinaz za uporabo v procesu proizvodnje vina. Rezultati izuma so vodili do proizvodnje encimskega preparata, ki je, že na tržišču pod imenom »Pekticima«. Preparat je že v uporabi v praksi.

Po podelitvi nagrad se je v imenu vseh nagrajencev vidno ganjen zahvalil akademik prof. dr. Gorazd Kušej, ki je prejeli nagrado za življenjsko delo na področju pravnih znanosti.

B. S. POGAČNIK